

lighed kan have noget Tiltalende, men som Mangfoldige visse at sætte igennem paa Bekostning af de store og alvorlige Principer, som ligge til Grund for et civiliseret Samfund og for de ærværdige Institutioner, som bære samme. Det er saadanne løse Anskuelser om det Følelige, om det Unødvendige af Ærdom o. s. v., som jeg haaber, at den ærede Cultusminister ikke vil gjøre sig til Nedsaab for.

Wichfeld: Det er som gammel Student, at ogsaa jeg skal tillade mig at sige nogle Ord om et Par Punkter i denne vigtige Sag, vigtig, fordi det dreier sig om den bedste Maade, hvorpaa Staten kan forskaffe Christendommen Prædikanter og Kirken Ejere og kan tilvejebringe Støtter for og Udbredere af Folkeundervisning og Folkeundervisning. Det forekommer mig, at der i de senere Aar har væst sig en vis Mangel paa Tillid til og Tilfredshed med de Resultater, som i forskjellige Retninger ere opnaaede ved Universitetet. Man savner vistnok i det Hele en friere Uddannelse, en friere Landsudvikling og et frit Studium, og man finder dette navnlig hemmet i forskjellige Retninger for de saakaldte Brødstudiers Vedkommende. Som de Aarsager, der navnlig have hidraget dertil, maae vistnok nævnes deels Examensvæsenet, deels det dermed noie forbundne Manuduktionsvæsen. — Undvære Examen aldeles kan man naturligvis ikke, og Grunden til, at man ikke har fundet vort Examensvæsen tilfredsstillende, ligger vistnok kun saavel i Feil ved den Maade, hvorpaa, som i Feil hos de Personer, af hvilke Examen afholdes. Det er nu for at afhjælpe Manglerne i disse Retninger, at den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet har stillet det Forslag, som for Diebliffet er Gjenstand for Forhandling, og som allerede er antaget i det andet Thing. Examen afholdes jo, som bekendt, hos os hidtil af Professorene, det vil sige af de samme Mænd, som have foredraget Videnskaberne, og det synes dog, at der herved maa fremkomme en vis Genfærdighed og en vis Stabilitet i Sætningerne, som er høist forklarlig og meget undskyldelig. Lad os engang kaste

et Blik paa den Livsbane, som Professorene, disse høist hæderlige Mænd, for hvilke enhver Studerende maa bote sig med særdeles Agtelse, sædvanlig gennemløbe. De begynde med at blive Skoledisciple, og de examineres saa Aar ud og Aar ind kvartalsvits, halvårsvits og saa fremdeles. Dernæst blive de Studenter, og de examineres saa første, anden og tredje, ja maaskee fjerde Gang, hvis de ikke have været heldige, og saa findes de endelig modne til at bestige Cathedret. Nu beskæftige de sig derpaa atter i en lang Karraffe med at holde Forelæsninger over de samme Sag, som de hidtil have studeret, og med at examinere i dem. Det forekommer mig, at det er høist naturligt, at disse Mænd derved maae blive noget stabile, maaskee lidt for stabile i deres Anskuelser og i deres hele Maade at tage Videnskaben paa. Noget anderledes tror jeg derimod virkelig, at det hele Forhold vilde stille sig, naar der kom fremmede Kræfter til og nye Mænd til at prøve de Studerendes Holdning og Udvikling. Det blev af den ærede Stiller af det heromhandlede Endringsforslag (Udsig) sagt, at man neppe kunde vente at finde nogen tilfredsstillende Examination hos saadanne Mænd, men at de vilde være nødte til om Aftenen at læse over paa det, hvori de skulde examinere den næste Dag. Jeg synes, at der heri indeholdes en meget bitter Kritik over Studerevæsenet ved Universitetet. Jeg mener, at de Mænd, som uafbrudt udvikle sig ved Universitetet paa den Maade, som jeg nys nævnte, paa en vis Maade maae blive bedækkede af, hvad man kunde kalde academisk Støv, hvortil de Mænd, der, efter at være uddannede som Videnskabsmænd, selv træde ud i Livet for at byde Livets Storme Trods, i disse Storme ville kunne faae meget af det omtalte Støv bortblæst og ville kunne faae et friere Blik paa Forholdene. En saadan Mand vil, naar han er en virkelig Videnskabsmand — og jeg beklager vistnok, at den høitærede Minister ikke har udviklet sin Plan nærmere, men jeg tvivler ikke paa, at han netop vil søge de sande og rette Videnskabsmænd — ganske anderledes end en Professor være istand til at prøve de fremtrædende Candidater ikke blot med